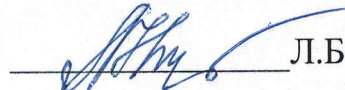

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 1 з 23

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ**

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор ХДМА

 Л.Б. Куликова

06 . 03 . 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ХДМА

 В.В. Чернявський

06 . 03 . 2020 р.

**КОНТРОЛЬНИЙ
ЕКЗЕМПЛЯР**

**Положення
про академічну доброчесність та етику академічних
взаємовідносин
в Херсонській державній морській академії**

**СМЯ 04-160-2020
(Версія №2)**

Схвалено вченою радою
від «05» 03 2020 р.

Протокол № _____

В.о. ученого секретаря

 М.І. Бабишена

Введено в дію наказом

від «10» 03 2020 р. № 61

Херсон – 2020

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 2 з 23

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
1. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ	3
2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
3. ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ТЕРМІНИ	5
4. СИСТЕМА СПРИЯННЯ ДОТРИМАННЮ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН У ХЕРСОНСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ МОРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ	8
5. ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ЕТИКИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	10
6. ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	11
7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	12
8. ЗАХОДИ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	15
9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	19
АРКУШ РОЗСИЛКИ	20
АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ	21
АРКУШ ПЕРІОДИЧНОГО ОБЛІКУ ЗМІН	22
АРКУШ ОБЛІКУ ПЕРІОДИЧНИХ ПЕРЕВІРОК	23

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 3 з 23

ПЕРЕДМОВА

1. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії затверджується рішенням Вченої ради та вводиться в дію наказом ректора Херсонської державної морської академії.

2. Періодична перевірка Положення проводиться з інтервалом, що не перевищує 12 місяців.

3. Зміни розробляються за результатами застосування на практиці у Херсонській державній морській академії або при зміні вимог нормативних документів, на підставі яких розроблено Положення.

4. Зміни та доповнення до Положення схвалюються рішенням Вченої ради ХДМА та затверджуються ректором. У такому ж порядку Положення скасовується.

1. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Дане Положення розроблено з урахуванням вимог таких нормативних документів:

- Конституція України.
- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (стаття 42. Академічна доброчесність).
- Закон України «Про вищу освіту» (стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти).
- Рекомендації Міністерства освіти і науки «Про запобігання корупції» № 1/9-650 від 23.10.2018 року для закладів вищої освіти.
- Рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності від 29

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 4 з 23

жовтня 2019 року Протокол № 11.

- ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги»;
- СМЯ 04-96-2019 «Інструкція з розробки Положень, які регламентують діяльність Херсонської державної морської академії»;
- ДП 02-01-2018 «Управління документацією».

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (далі – Положення) закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування науково-педагогічних, педагогічних працівників Херсонської державної морської академії (далі – ХДМА) та здобувачів вищої освіти.

2.2. При розробці цього Положення враховані норми Статуту ХДМА, інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та організаційно-розпорядчих документів Академії. Також при розробці цього Положення враховані норми Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Рамкового кодексу академічної доброчесності Національного університету «Одеська морська академія», Положення про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Положення про академічну доброчесність в «Ужгородському національному університеті», Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Положення про академічну доброчесність в Маріупольському державному університеті, Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників Чернігівського

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 5 з 23

національного технологічного університету, Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Сумському державному університеті.

2.3. Норми цього Положення закріплюють правила поведінки у трьох основних сферах – освітній (навчальній), науковій та виховній. Положення є складовою частиною системи забезпечення якості вищої освіти ХДМА і застосовується в частині, що не суперечить чинному законодавству, загальнодержавній та внутрішньо-академічній нормативній базі.

3. ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ТЕРМІНИ

3.1. *Автор* – фізична особа творчою працею якої створено роботу.

3.2. *Академічна доброчесність* – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

3.3. *Академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднення творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

3.4. *Здобувачі освіти* – студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти, докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти в ХДМА.

3.5. *Корупція* – використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду підсумкового контролю або переваг у роботі.

3.6. *Необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 6 з 23

3.7. *Несанкціонована співпраця* – надання навмисної чи усвідомленої допомоги (чи їх спроба), придбання в інших осіб чи організацій з наступним поданням як власних результатів навчальної та наукової діяльності (звітів, рефератів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есе, статей, монографій, навчальних посібників тощо).

3.8. *Обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

3.9. *Освітня діяльність* – діяльність ХДМА, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

3.10. *Освітній процес* – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

3.11. *Плагіат* – привласнення авторства на запозичений твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях запозичень без посилання на автора. Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень.

3.12. *Самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

3.13. *Списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

3.14. *Суб'єкти академічної доброчесності*: наукові, науково-педагогічні працівники академії; здобувачі вищої освіти (курсанти, студенти, аспіранти, докторанти), інші особи, які навчаються в ХДМА;

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 7 з 23

фахівці-практики, які долучаються до освітнього процесу і науково-дослідницької діяльності.

3.15. *Твір (робота, матеріал)* – інформація, як результат творчої, наукової чи навчально-методичної діяльності автора або колективу авторів, представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, автореферат і рукопис дисертації (дисертаційна робота), магістерська чи бакалаврська робота, курсова робота чи проект, реферат, есе, контрольна робота тощо) або в усній формі (виступи, лекції, промови та інші усні твори).

3.16. *Унікальність твору (роботи, матеріалу)* – співвідношення (%) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму твору.

3.17. *Учасники освітньо-наукового процесу* – це здобувачі освіти, педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники, батьки здобувачів освіти; фізичні особи, які провадять освітньо-наукову діяльність; інші особи, передбачені спеціальними законами та залучені до освітньо-наукового процесу у порядку, що встановлюється ХДМА.

3.18. *Фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

3.19. *Фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

3.20. *Хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

3.21. *Цитата* – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 8 з 23

обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

3.22. *Шахрайство* – підробка підписів в офіційних документах (залікових книжках, актах, звітах, угодах тощо); використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо); проходження процедур контролю знань підставними особами; здавання або репрезентація різними особами робіт з однаковим змістом як результату навчальної чи наукової діяльності.

4. СИСТЕМА СПРИЯННЯ ДОТРИМАННЮ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН У ХЕРСОНСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ МОРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ

Система забезпечення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин у ХДМА має наступні взаємопов'язані між собою складові:

- нормативну базу, яка регламентує впровадження принципів академічної доброчесності в науковий та освітній процеси, заходи з забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності, процедури попередження та боротьби з порушеннями принципів академічної доброчесності. До основних елементів нормативної бази, у тому числі відносяться: базові нормативні документи: Кодекс корпоративної культури та академічної доброчесності ХДМА; положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин ХДМА; положення про комісії з академічної доброчесності і академічну комісію з етики та управління конфліктами; інші нормативні документи щодо здійснення

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 9 з 23

відповідних видів освітньої та наукової діяльності в ХДМА, в яких у тому числі відображаються питання академічної доброчесності;

- структурні підрозділи та уповноважені комісії, які забезпечують популяризацію принципів академічної доброчесності, їх впровадження в освітню та наукову діяльність ХДМА, а також виконують наглядову та контролюючу функцію. Серед них: постійно діюча комісія з етики та управління конфліктами з терміном повноважень 2 роки, постійний та тимчасовий (за необхідності) склад якої призначається наказами ректора; одноразові комісії з академічної доброчесності, які, за необхідності, створюються наказами ректора;
- інструменти впровадження принципів дотримання академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність ХДМА, які несуть просвітницьку функцію та за допомогою яких стає можливим попередження випадків порушення принципів академічної доброчесності, утому числі: інформаційно-консультативне супроводження викладачів та здобувачів вищої освіти через створення відповідних ресурсів на сайті бібліотеки, друк буклетів та постерів, розробка та поширення відео-роликів та інша діяльність з промоції принципів академічної доброчесності;
- інструменти контролю дотримання принципів академічної доброчесності в освітню і наукову діяльність ХДМА, які передбачають: здійснення анкетування учасників освітнього і наукового процесів на предмет порушень академічної доброчесності; обов'язкову перевірку кваліфікаційних, наукових, навчально-методичних, навчальних робіт та звітів за результатами виконання науково-дослідної роботи, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевого бюджетів на наявність ознак академічного плагіату відповідно до створеної нормативної бази.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 10 з 23

5. ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ЕТИКИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Херсонська державна морська академія дотримується таких принципів професійної етики та академічної доброчесності:

- демократизму;
- законності і верховенства права;
- чесності, гідності та добросовісності;
- патріотизму та служіння українському народові;
- поваги, довіри і толерантності;
- справедливості, рівноправності та недискримінаційності;
- компетентності й професіоналізму;
- культури поведінки здобувачів освіти, викладачів та науковців;
- відкритості і прозорості;
- самостійності виконання здобувачем усіх навчальних робіт;
- партнерства і взаємодопомоги;
- відповідальності за порушення академічної доброчесності.

5.2. ХДМА здійснює свою діяльність окремо від політичних уподобань, партій, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі організації.

5.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 11 з 23

5.4. Дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики та результати досліджень, джерела використаної інформації і власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

6. ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1. Порухенням академічної доброчесності здобувачів освіти є:

- академічний плагіат;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- хабарництво.

6.2. Порухеннями академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками є:

- академічний плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- обман;
- хабарництво;
- необ'єктивне оцінювання.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 12 з 23

7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

7.1. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне виконання кваліфікаційної роботи;
- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник;
- відрахування з ХДМА;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу, позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих ХДМА пільг з оплати навчання;
- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо);
- відмова у присудженні наукового ступеня;
- інші додаткові та/або деталізовані види академічної відповідальності здобувачів освіти за конкретні порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та окремі Положення ХДМА, які затверджує Вчена Рада Академії та погоджують органи самоврядування здобувачів освіти.

7.2. За порушення академічної доброчесності педагогічні, наукові та науково-педагогічні працівники можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присвоєнні вченого звання;

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 13 з 23

- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова у присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник;
- відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проектів, стипендій, грантів тощо;
- інші додаткові та/або деталізовані види академічної відповідальності педагогічних і науково-педагогічних працівників за конкретні порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та окремі Положення ХДМА, що затверджує Вчена Рада Академії та погоджують виборні органи первинних організацій профспілки.

7.3. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначено «Порядком щодо інформаційного забезпечення академічної доброчесності в освітньо-науковому процесі Херсонської державної морської академії».

7.4. Рішення щодо академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може прийматись, викладачами, керівниками кваліфікаційних робіт, завідувачами кафедр, деканами факультетів, проректорами ХДМА та академічною Комісією з етики та управлінням конфліктами.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 14 з 23

7.4.1. Викладач може призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність (в межах дисциплін, які вони викладають):

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання контрольних робіт, іспитів, заліків тощо;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо).

7.4.2. Керівник кваліфікаційної роботи може призначати такі види академічної відповідальності, для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- зниження результатів оцінювання кваліфікаційної роботи;
- повторне виконання окремого розділу (розділів) кваліфікаційної роботи.

7.4.3. Завідувачі кафедр, декани факультетів можуть призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне виконання кваліфікаційної роботи;
- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник.

7.4.4. Завідувач кафедри, декан факультету та проректори академії можуть призначати такі види академічної відповідальності співробітникам академії, які порушили академічну доброчесність:

- проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник;

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 15 з 23

- відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності.

7.4.5. Види академічної відповідальності, які можуть призначати Комісії з академічної доброчесності або академічна Комісія з етики та управління конфліктами (крім призначення зазначених вище видів академічної відповідальності) визначаються в «Положенні про Комісії з академічної доброчесності і академічну Комісію з етики та управління конфліктами»

7.5. Кожна особа, щодо якої розглядається питання про порушення нею академічної доброчесності, має право:

- ознайомитися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності та подати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутнім під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення його до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, що уповноважений розглядати апеляції, або до суду.

8. ЗАХОДИ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

8.1. Для попередження недотримання принципів етичної поведінки та норм академічної доброчесності, авторських та суміжних з ними прав в ХДМА використовується наступний комплекс профілактичних заходів:

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 16 з 23

8.1.1. Обов'язкове інформування учасників освітньо-наукового процесу про необхідність дотримання принципів та норм академічної доброчесності, професійної етики;

8.1.2. Підписання здобувачами вищої освіти та співробітниками ХДМА Декларації про дотримання академічної доброчесності;

8.1.3. Проведення для учасників освітньо-наукового процесу циклу тренінгів з основ академічного письма, етики та доброчесності, із захисту прав інтелектуальної власності та трансферу технологій, з проектноорієнтованої діяльності в науковій та підприємницькій діяльності;

8.1.4. Формуванні завдань для навчальних та кваліфікаційних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;

8.1.5. Розповсюдженні методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань у письмових роботах;

8.1.6. Щорічному проведенні заходів з питань впровадження академічної доброчесності в освітньо-наукову діяльність ХДМА для здобувачів вищої освіти та співробітників;

8.1.7. Визнання в ХДМА принципу відкритості, що забезпечує можливість громадського контролю академічної діяльності, адміністративної та фінансової прозорості, шляхом оприлюднення на офіційному веб-сайті інформації;

8.1.8. Ознайомлення всіх учасників освітнього процесу із нормами цього Положення.

8.2. З метою забезпечення якості вищої освіти і наукової діяльності в ХДМА обов'язковій перевірці на плагіат підлягають:

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 17 з 23

- твори, створені здобувачами освіти всіх рівнів: дипломні (кваліфікаційні) роботи (проекти), курсові роботи (проекти), реферати, есе тощо, організацію перевірки яких здійснюють завідувачі відповідних кафедр;
- науково-методичні праці, авторами яких є педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники ХДМА: підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки, монографії, а також дистанційні курси тощо;
- твори, такі як рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів) ХДМА, організацію перевірки яких здійснюють представники наукової бібліотеки Академії та керівники структурних підрозділів, які організовують відповідні заходи;
- твори такі як дисертаційні роботи, організацію перевірки яких здійснюють секретарі спеціалізованих вчених рад;
- заключні звіти за результатами виконання науково-дослідної роботи, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевого бюджетів.

8.2.1. Перевірка на плагіат здійснюється на етапі представлення творів, зазначених у пп. 7.2, для розгляду спеціалізованою вченою радою, редакційною колегією або кафедрою.

8.2.2. Перевірка на плагіат проводиться за допомогою спеціалізованих програмно-технічних засобів з визначенням унікальності роботи. Відсоток унікальності твору для відповідної галузі знань (спеціальності) та виду твору визначається внутрішніми нормативними документами ХДМА (наприклад, протоколом засідання кафедри). При цьому може використовуватись така орієнтовна шкала унікальності твору:

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 18 з 23

Відсоток унікальності	Рекомендації
80-100 %	висока унікальність, робота допускається до захисту або (та) опублікування
70-79 %	середня унікальність, робота потребує доопрацювання в частині коректності та повноти цитувань, та буде направлена на повторну перевірку без санкцій
50-69 %	низька унікальність, робота потребує суттєвого доопрацювання та буде направлена на повторну перевірку без санкцій
49 % і нижче	низька унікальність, робота відхиляється без права подальшого розгляду (за винятком випадків, коли такий обсяг запозичень є необхідним та обґрунтованим науковим керівником здобувача освіти у письмовій формі).

Випускаючі кафедри можуть встановлювати інші відсотки унікальності для допуску до захисту випускних кваліфікаційних робіт (проектів) або (та) до опублікування», але не менше 50 %.

8.2.3. Перелік осіб, які безпосередню проводять перевірку на плагіат творів, зазначених у пп. 7.2., визначається наказом ректора ХДМА. Висновки перевірки твору на плагіат (далі Висновки про плагіат), сформовані спеціалізованим програмним забезпеченням, передаються для подальшого розгляду на засіданнях деканатів, кафедр, спеціалізованих Вчених рад, оргкомітетів конференцій.

8.2.4. Висновки про плагіат в творах здобувачів вищої освіти такі як дипломні (кваліфікаційні) роботи (проекти), курсові роботи (проекти), реферати, есе тощо прикріплюються до твору і зберігаються разом з твором.

8.2.5. Висновки про плагіат в творах, таких як рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів) ХДМА, зберігаються в бібліотеці Академії або у керівників структурних підрозділів, які організовують відповідні заходи.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-160-2020
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 02.03.2020	Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Херсонській державній морській академії (Версія №2)	Стор. 19 з 23

8.2.6. Висновки про плагіат в творах, таких як дисертаційні роботи і автореферати, зберігаються в особових справах авторів в спеціалізованих Вчених радах.

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи ХДМА відповідно до їх функціональних обов'язків.

9.2. Це Положення розміщується на офіційному Web-сайті ХДМА

УКЛАДАЧІ:

доцент кафедри гуманітарних дисциплін

«02» 03 2020 р.

уповноважений з антикорупційної роботи

«02» 03 2020 р.

О. П. Безлуцька

О. І. Кириленко

ПОГОДЖЕНО:

Начальник відділу моніторингу та системи управління якістю (ISO)

«04» 03 2020 р.

О.П. Устименко

Начальник юридичного відділу

«01» 03 2020 р.

О.О. Слєпченко